

підставі узагальнення європейського досвіду та визначити механізми їх реалізації у практичній площині.

Список використаних джерел

1. Трушкіна, Н. (2023). Розвиток критичної інфраструктури в умовах повоєнної відбудови національної економіки: досвід Хорватії, Боснії та Герцеговини. *Moderní aspekty vědy: XXX. Díl mezinárodní kolektivní monografie* (str. 375-391). Česká republika, Jesenice: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
2. Кизим, М. О., Хаустова, В. Є., & Трушкіна, Н. В. (2022). Сутність поняття «критична інфраструктура» з позицій національної безпеки України. *Бізнес Інформ*, 12, 58-78. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-12-58-78>.
3. Хаустова, В., Жукова, І., & Трушкіна, Н. (2023). Закордонний досвід фінансового забезпечення відбудови та модернізації критичної інфраструктури». *Věda a perspektivy*, 7(26), 178-192. [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-7\(26\)-178-192](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-7(26)-178-192).
4. Bezpartochnyi, M., Khaustova, V., & Trushkina, N. (2023). Bibliometric analysis of the relationship between the concepts of “critical infrastructure” and “national security”. *Management of socio-economic transformations of business processes: current realities, global challenges, forecast scenarios and development prospects*: scientific monograph (pp. 177-193). Sofia: Professor Marin Drinov Publishing House of Bulgarian Academy of Sciences. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10463183>.
5. Пушак, Я. Я., Хаустова, В. Є., & Трушкіна, Н. В. (2023). Безпекова стратегія розвитку критичної інфраструктури в умовах повоєнної відбудови економіки України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Сер.: Економічна*, 1, 68-78. <https://doi.org/10.32782/2311-844X/2023-1-10>.
6. Кизим, М. О., Хаустова, В. Є., & Трушкіна, Н. В. (2023). Фінансове забезпечення розвитку критичної інфраструктури в умовах повоєнної відбудови економіки України. *Бізнес Інформ*, 8, 263-274. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-8-263-274>.

КАДРОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

аспірант *Гармаш С.В.*

д.е.н., проф. *Перерва П.Г.*

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна

Актуальність дослідження кадрової безпеки в Європейському Союзі визначається кількома ключовими факторами [1-13]:

а) стандартизація та гармонізація:, так як ЄС встановлює загальні стандарти та правила в багатьох сферах, включаючи охорону праці. Дослідження кадрової безпеки в контексті європейських стандартів може допомогти визначити загальні тенденції та вдосконалення у ЄС;

б) безпека та здоров'я на робочому місці є однією з ключових пріоритетів ЄС. Дослідження може виявити нові виклики, тенденції та кращі практики у цій сфері;

в) пандемія та віддалена робота, так як після пандемії COVID-19 змінилися умови праці, включаючи велике використання віддаленої роботи.

Дослідження кадрової безпеки може врахувати нові виклики, пов'язані із забезпеченням безпеки працівників у віддалених умовах;

г) технологічні зміни та інновації – передбачає впровадження нових технологій та інновацій, які можуть вплинути на умови праці та безпеку працівників. Дослідження може допомогти визначити вплив цих змін та розробити стратегії для їх адаптації;

д) демографічні зміни та ринок праці можуть впливати на безпеку та здоров'я працівників. Дослідження може допомогти розуміти, як ці фактори впливають на кадрову безпеку та розробити відповідні стратегії;

е) підвищення свідомості та освіти є важливим завданням. Дослідження може сприяти створенню ініціатив та програм для підвищення рівня освіти з питань безпеки на робочому місці;

ж) залучення роботодавців та профспілок до забезпечення кадрової безпеки може допомогти зрозуміти їхню взаємодію та сприяти впровадженню ефективних практик.

Таким чином, дослідження кадрової безпеки в ЄС залишається актуальним і важливим для забезпечення безпеки працівників, а також для відповідності стандартам і викликам сучасного ринку праці.

Кадрова безпека виступає важливою складовою економічної безпеки підприємства, оскільки стан здоров'я та безпеки працівників може має прямиий вплив на функціонування та результативність підприємства [2, 5, 8, 12]. Пропонуємо звернути увагу на наступні важливі аспекти в цьому контексті [4, 6, 9, 13].

1. Зростає продуктивність працівників, так як забезпечені та здорові працівники схильні до більш ефективної та продуктивної роботи. Вони мають менше відпусток через травми чи захворювання, що сприяє стабільності та продуктивності підприємства.

2. Зменшується рівень витрат, так як підприємство має можливість зменшити витрати, пов'язані з лікуванням, компенсаціями та іншими витратами, пов'язаними з травмами та професійними захворюваннями працівників.

3. Є можливості уникнення штрафів та юридичних проблем, так як дотримання стандартів безпеки та охорони праці допомагає уникнути штрафів та юридичних проблем, пов'язаних із порушенням законодавства. Це також сприяє економічній стабільності підприємства.

4. Зберігається рівень ділової репутації, так як забезпечення безпеки працівників сприяє створенню позитивної репутації підприємства. Позитивна репутація може вплинути на споживчі вподобання та вибір клієнтів, що є важливим для економічного успіху.

5. Є можливості для розвитку кадрового потенціалу, так як забезпечення безпеки праці допомагає зберігати та розвивати кадровий

потенціал підприємства. Здорові та мотивовані працівники можуть стати основою для стійкого розвитку бізнесу.

6. Підвищується рівень комплаєнс безпеки, тобто відповідності стандартам і законодавству [4, 7, 11]. Дотримання стандартів безпеки праці та відповідність законодавству допомагають зберегти ділову легітимність та уникнути штрафів чи інших негативних наслідків через порушення нормативів.

7. Забезпечується стабільність виробництва завдяки зменшенню нещасних випадків та травм на робочому місці, що допомагає уникнути перерв у виробництві та забезпечує стабільність виробничого процесу.

8. Сприяє підвищенню рівню корпоративній відповідальності, так як забезпечення кадрової безпеки також вказує на відповідальність підприємства перед працівниками та суспільством в цілому, що може підвищити імідж та привабливість бренду.

Європейські країни приділяють значну увагу забезпеченню кадрової безпеки підприємств та охороні праці. Деякі особливості європейського досвіду в цій сфері включають: європейські країни мають суворі юридичні норми та стандарти, що стосуються охорони праці; багато країн ЄС мають ефективні системи нагляду за дотриманням правил охорони праці; співпраця між урядом, роботодавцями та профспілками є важливим елементом європейського досвіду; ефективні системи навчання та підвищення кваліфікації; стратегії управління ризиками; стимулювання відповідальності підприємства. Європейський досвід в галузі кадрової безпеки слугує прикладом впровадження системного підходу до забезпечення безпеки праці [10, 13].

Загалом, кадрова безпека промислового підприємства та її забезпечення з урахуванням досвіду ЄС не тільки сприяє кадровій безпеці, але і визначає ефективність та стабільність підприємства, впливаючи на його економічну безпеку та конкурентоспроможність на ринку як самого підприємства, так і його продукції.

Список використаних джерел

1. Шаульська Л.В., Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Дослідження впливу підприємницьких ризиків на сталий розвиток підприємства. *Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит*. 2023. 3 (181). С. 14-23.
2. Старостіна А.О. Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. К.: *Знання*, 2009. 1070 с.
3. Кобелева Т.О. Формування показників комплаєнс-безпеки держави та підприємства. *Механізми управління соціо-еколого-економічною безпекою держави: колективна монографія / Т.О.Кобелева, Л.М.Черчик, Н.В.Коленда та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л.М.Черчик. Луцьк: Терен, 2019.- С.193-208.*
4. Кобелева Т.О. Чотири стратегії комплаєнс-захисту в системі економічної безпеки промислового підприємства. *Обліково-аналітичне забезпечення системи фінансово-економічної безпеки: інформаційно-комунікаційні технології та антикорупційний менеджмент: матеріали VIII*

- міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. для здобувачів вищ. освіти і молодих науковців, Харків, 07 листопада 2019 р. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – с.192-195.
5. Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Ткачова Н.П. Збалансована система показників в інноваційно-інвестиційній політиці промислового підприємства. Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. Харків : НТУ "ХПІ", 2015. № 60 (1169). С. 50-54. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPIPress/21105>
  6. Зіненко К.А., Кобелева Т.О. Методичний підхід до комплексного оцінювання економічної безпеки будівельного підприємства. Сучасні технології менеджменту : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 21 жовтня 2022 р. / відп. ред. Л. Черчик. Луцьк : ВНУ ім.Л.Українки, 2022. С.71-74. URL: [http:// repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/60200](http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/60200)
  7. Зіненко К.А., Кобелева Т.О. Система індикаторів оцінки економічної безпеки будівельного підприємства. Інноваційна модернізація економіки України в умовах євроінтеграційних процесів : матеріали 7-ї Міжнар. наук.- практи. інтернет-конф., 15-16 листопада 2022 р. / орг. ком.: О.І.Маслак [та ін.]; Кременчуц. нац. ун-т ім. М. Остроградського [та ін.]. Електрон. текст. дані. Кременчук, 2022. С. 376-379.
  8. Перерва П.Г., Борзенко В.І., Кобелева Т.О. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 1002 с.
  9. Pererva P.G., Kocziszky G., Szakaly D., Veres Somosi M. (2012) Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI». 668 p.
  10. Кобелева Т.О., Перерва П.Г. Формування системи економічної стійкості та комплаєнс захисту машинобудівного підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2018. № 1 (35). С. 98-106.
  11. Кобелева Т.О. Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи: монографія. Харків: Планета-Принт, 2020. 354 с.
  12. Pererva P.G., Kocziszky G., Somosi Veres M., Kobieliyeva T.A. Compliance program: tutorial. Kharkov-Miskolc : LTD «Planeta-prynt», 2019. 689 p.
  13. Pererva P.G., Kobieliyeva T.O., Shaulska L.V. Entrepreneurial Risks: Essence, Classification and Management Opportunities. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2023. No 1(23). С.43-50.

МОТИВАЦІЯ НАУКОВЦІВ ДО КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

аспірант Євсєєв А.С.

д.е.н., проф. Перерва П.Г.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Україна

Серед великої кількості моделей комерціалізації технологій лише кілька мають принципове значення для України: зокрема, найбільш відомою є модель трансферу технологій через співпрацю дослідницьких колективів університетів та підприємств (компаній), орієнтованих на інноваційний розвиток. Саме така співпраця з університетським сектором (університетською наукою) є основним джерелом інновацій для високотехнологічних компаній США та країн ЄС (поряд з власними дослідницькими підрозділами). При цьому принципово, щоб дослідники, у разі успішної реалізації своїх розробок, отримували частину прибутку [1-13].